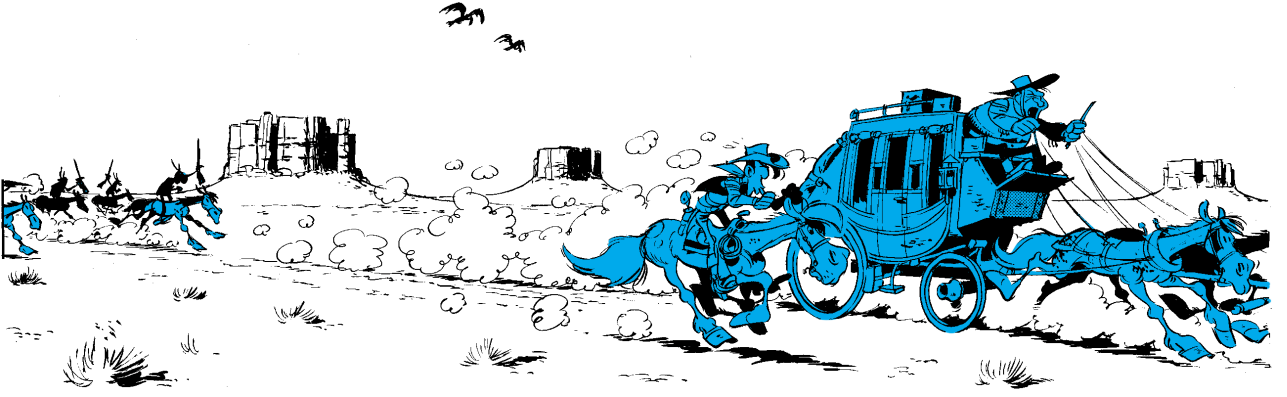

-MORRIS & GOSCINNY-

RED KIT

YKY

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4372
Çizgi Roman

Red Kit (*Toplu Albümleri 11*) / Morris & Goscinny
Özgün Adı: Lucky Luke
Posta Arabası / Lord Badi / Daltonkent
Yazan: Goscinny
Çizen: Morris
Çeviren: Eray Canberk

Editör: Füsün Önen Pinard
Düzeltili: Filiz Özkan
Grafik: Süreyya Erdoğan

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Caddesi, No: 26, Acar Binası
34524, Haramidere - Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) 422 18 04
www.acarbasim.com
Sertifika No: 11957

Çeviriye temel alınan baskı:
Lucky Luke, L'Intégrale 11, 2009

1. baskı: İstanbul, Mayıs 2015
ISBN 978-975-08-3196-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2014
Sertifika No: 12334
© LUCKY COMICS All rights reserved

Bu kitabın telif hakları Akan Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

MORRIS

VE MASALSI SERÜVENİ

Morris olmasaydı kimse Red Kit'i yaratamazdı. Çizgi romanın bu çok ünlü kovboyu varlığını Morris'e, daha doğrusu Morris'in sinema tutkusuna ve Vahşi Batı'nın herkesçe merak konusu olan hikâyesine duyduğu ilgiye borçludur. Batı'da yaşananların ilginç hikâyesi Morris'in başlıca kaynağıdır

Asıl adı Maurice De Bevere olan Morris daha yazı yazmayı öğrenmeden resim yapmaya başlamıştı. 1 Aralık 1923'te Belçika'nın Courtrai kentinde doğan Morris çok genç yaşlarda çizgi filme merak sardı. Çizgi film bu sıralarda yeni bir buluştu ve gittikçe ilgi görüp yaygınlaşıyordu. Başarılı bir öğrenci olan Morris'in merakı derslerine hiç de engel olmuyordu. Belçika'da Fransızca olgunluk sınavını kolayca verdi ve Hukuk Fakültesi'ne girdi. Burada bir yıl kadar okudu. Öğrenciliği işine yaradı. Yoksa savaş nedeniyle askerlik için bir yıl Almanya'ya gitmesi gerekecekti.

Doğrusunu isterseniz Morris'i ilgilendiren tek şey çizgi filmde başkası olmamıştır hiç bir zaman. On beş yaşındayken mektupla *kolay çizim* kurslarını izleyerek bu işe başladı. *Kolay çizim* kursu bu konuda uzman olan Jean Image tarafından gerçekleştiriliyordu. Uğraşına sağlam bir temelle başladığı için CBA'da iş bulmakta gecikmedi. CBA bir Belçika kuruluşuydu ve burada *Michel Ana*, *Ay Işığında* ya da *O Küçük Bir Tekneydi* gibi çocuk şarkılarının çizgi filmleri yapılmıştı. 1943-1945 yılları arasında bu iş yerinde mutlu ve dolu dolu günler yaşandı. Morris bu arada, kendi gibi bu işe yen adımını atan André Franquin, "Peyo" denen Pierre Culli-

ford, kısaca "Will" diye çağırılan Willy Maltaite ve Eddy Paape ile yakın dostluk kurdu.

İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi bu neşeli topluluğu ortaya çıkan yeni koşulları düşünüp değerlendirmeye yöneltti. Amerikalılar çizgi filmde neredeyse yarı tekel durumuna gelmişlerdi. Bu iş hızla elden gidiyordu. Maurice De Bevere o zaman çizgi romanda şansını denemeye niyetlendi. Ona destek veren Joseph Gillain oldu. *Spirou* adlı derginin okurları Gillain'i "Jijé" takma adıyla tanıyorlardı. Bu adam Morris'i, Franquin'i, Will'i, Peyo'yu ve Paape'ı çalıştıkları iş yerinden tanıyordu. Her birinin çizimini, farklı yeteneklerini ve birbirlerini çok iyi tamamladıklarını bildiği için hemen işe girişti. Bunların günlük endişelerden uzak kalarak bütün enerjilerini yaratmaya ayırmalarını sağlamak düşüncesiyle kendi çatısı altına çağırdı. Önerdiği yer "Dupuis" Yayınları'ydı ve kendisi buranın en üretken ortağıydı.

ARIZONA'YA İLK ADIM

Maurice De Bevere böylece *Le Moustique* adlı haftalık dergiye bazı kapak resimleri ve çok sayıda resim çizerek işe başladı. Maurice, aynı zamanda *Spirou*'nun sahibi olan Dupuis Yayınları'nın gençlere ayrılmış bu dergisinin de çalışanı oldu böylece.

Ardından, 1946'nın Aralık ayında, *Arizona 1880* adını taşıyan 20 sayfalık bir hikâyeye "Morris" takma adıyla imza attı. Bu hikâyenin henüz oldukça yuvarlak yüzlü kahramanının adı Lucky Luke'tü.

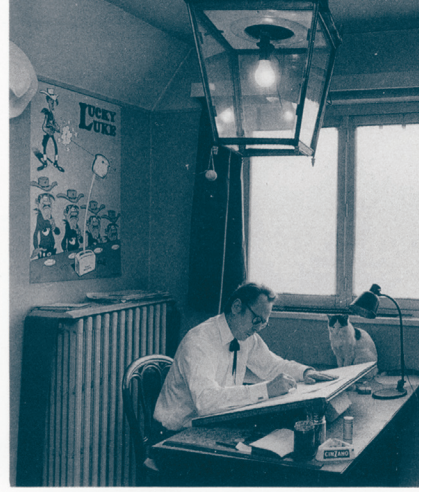
Okuyucular bu hikâyeye aşırı ve coşkulu bir ilgi gösterince işin yönü değişti ve hızla yeni denemelere girişmek gerekti. Morris'e yeni bir hikâye ısmarlandı. 12 Haziran 1947'de yalnız kovboy haftalık *Spirou* dergisinde ilk kez at koşturmaya başladı. 478 numaralı dergide *Dick Digger'in Altın Madeni* ilk iki sayfada boy gösterdi.

MORRIS ABD'DE

Morris kendini işe kaptırınca, kahramanın yeni maceralarında mükemmelliğe ulaşmak düşüncesiyle Birleşik Devletler'e gitti. Avrupa'da istediği kaynaklara ve bilgilere ulaşması hem pahalıya mal olacaktı hem de kolay değildi. Gelecekte yazacağı hikâyeler için önemli belgeler toplamayı umut ediyordu.

Ayrıca hikâyelere konu olacak yerleri yakından görebilecek ve ayrıntılarıyla tanıyacak, Atlantik-ötesindeki ünlü meslektaşlarının çalışmalarını ve yöntemlerini inceleyebilecekti. Morris'in Batı seferi altı yıl sürdü. Bu dönem içinde önce Meksika'da, sonra da New York'ta kaldı. On beş kadar Red Kit serüveni çizdi. Bunları düzenli olarak posta ile gönderiyordu. Posta masrafını azaltmak için de hikâyeleri önlü arkalı ve çok ince kâğıtlara çiziyordu.

Morris at arabasının yanında... (1964)

Morris odasında çalışırken...

Bunlardan bazıları kaybolunca Morris hemen yeniden aynısını ya da aynısına yakınını çizip gönderiyordu... Bunun yanı sıra çocuk kitapları resimledi ve Amerikan dergileri için içinde güldürücü çizgi hikâyeler bulunan bir düzine kadar kitapçık hazırladı. Ne yazık ki bunlardan hiç iz kalmamıştır.

Boş zamanlarını değerlendirmek için genç mizahçılarla ahabplık etmeyi yeğliyordu. Bunlardan Harvey Kurtzman ve Jack Davis o sıralar *Mad* adlı dergiye kurmaya hazırlanıyorlardı. Aynı zamanda René Goscinny adlı senaryo yazarı bir Fransız'la da tanıştı. Bu alanın uzmanları Goscinny'nin yeteneğine dikkat çekiyorlardı.

Bob de Moor, Morris ve Franquin

DALTON KARDEŞLER, SONRA DA YEĞENLER

Morris 1955'te Belçika'ya döndü. Burada 1977'ye kadar Goscinny ile, sonra da başka senaryo yazarlarıyla ortak çalışma yaptı. Son nefesine kadar da çizgi romanın tarihinde tek başına bir mizah efsanesi olarak kaldı. Western parodisinin kuşku götürmez ve kabul edilmiş ustası oldu. Bu western parodilerde çoğu zaman sahici olaylar ya da kişiler vardı: *Daltonlar*, *Jesse James*, *Billy the Kid*, *Calamity Jane* ve diğer birçokları gerçekten yaşamış kimselerdi.

Sanatçı gerçek karşısında hemen hemen her zaman özgürce davranmaktan kaçınmaz. Dalton Kardeşler aslında kan dökmekten hiç çekinmeyen dört azılı kanun kaçağıydı. Gel gelelim Morris'in elinde yeğen Daltonlar tehlikeli aptallar olup çıkmışlardı, kötü niyetli oldukları kadar da kafasızdılar. William ve Jack sayesinde az çok yumuşatılmaya çalışılan Joe'nun ölçüsüz öfkeleri hikâyelerin olmazsa olmazıdır. Daltonların boyca en büyüğü olan Averell'in sürekli patavatsızlığı da öyledir. Bu haydutlar hep kaçıp dururlar ama bu fazla uzun sürmez. En fazla 44 sayfa sürer diyelim. Bir başka deyişle, bu süre Daltonları yakalamak için Red Kit ile dik başlı ve becerikli atı Düldül'e gereken zaman kadardır. Daltonları doğruca hapishaneye götürmek için bazen de Rintintin'in yardımı olur, tabii buna yardım denirse. Ayrıca Düldül, Batı'nın bu en aptal köpeğinden hiç hazzetmez ve bunda da haksız değildir. Okurlarca çok iyi tanınan bu

Bayan Morris, Red Kit ve Morris

köpekçik serüvenin içinde ayrıca ve kendine göre serüvenler yaşar. Yaptığı iş ne olursa olsun sonunda hep mutludur. Morris'in evreninde ayrıca cenazeciler, çoluk çocuk sahibi olduğu gerekçesiyle işin içine girmekten kaçınan ödleler vardır.

KENDİNİ ADAMAK

Yarım yüzyıl boyunca serüven kesintiye uğramadan sürdü. 1968'de Morris *Spirou* gazetesinden ayrıldı ve haftalık *Pilote* dergisinin sayfalarına yerleşti. Başarısı daha da artarak devam etti. Bildik, alışılmış konuların çeşitliliği sürüp giriyordu; bu da Morris'in karakterini bulmuş ve artık yediden yetmişe geniş bir okur kitlesine mal olmuş bir kahramanlar topluluğundan vazgeçmesine engel oluyordu. Böylece çizgi roman dünyasında benzeri olmayan bir adanmışlık durumu ortaya çıktı; bu da "bütün meslek hayatını bir tek kahraman üzerinde kurmayı başaran adam olmak" demekti. Hergé ve Uderzo bile böyle bir başarıyı gerçekleştiremedi.

Gerçek hayatta
Morris... (1952)

...ve kendi kendini
gördüğü gibi...

Çeşitli ödüller ve kendisi için yapılan törenler gittikçe çoğaldı elbette. Morris, Red Kit'in dudaklarına yerleştirdiği sigara yerine bir ot sapı çizmeye başlayınca 7 Nisan 1988'de "Dünya Sigarayı Bırakma Günü" dolayısıyla ve iyi bir saman çöpü sergilediği gerekçesiyle Cenevre'de Dünya Sağlık Örgütü tarafından ödüllendirildi. 22 Haziran 1992'de de Fransa'da, Angoulême kentindeki Uluslararası Çizgi Roman Sanatçıları'nın 20. kuruluş yıldönümünde kendisine "özel ödül" verildi. Bir bakıma kutsanarak değerlendirilmiş oldu.

ELLİ YILLIK MUTLULUK

Elde ettiği başarı Morris'in düzenli, sınırları belli ve sade yaşamında hiçbir şeyi değiştirmeydi. Zamanının çoğunu Brüksel'deki küçük evinde, çalışma odasında çalışarak geçirirdi. Eşi, dikkatli ve eleştirici bakışıyla Morris'in her zaman ilk okuruydu. Gönül rahatlığıyla yaşadığı bu evrenden yalnızca başka atölyelere, başka iş yerlerine uğramak için çıkardı. Oralara da sinemaya ya da televizyona uyarlamak için çizgi romanının kullanılmasına yeşil ışık yakmak üzere giderdi.

Morris Madalyası

Ömrünün sonuna doğru, hiçbir zaman kendini emekli etmeyi düşünmediğini açıklayan Morris mesleğinin ilk elli yılını çok keyifli geçirdiğinden emindi ve önündeki elli yılın da aynı coşku içinde geçeceğini umut ediyordu. Alın yazısı bu varsayımını gerçekleştirmesine ve bir başka rekor daha kırmasına izin vermedi. Bu rekor uzun ömürlü olma rekoru olacaktı. 16 Temmuz 2001'de kovboylar cennetine göçtü. Bizlere anılar yerine masalsı bir serüven hikâyesi bıraktı; daha doğrusu "yalnız bir kovboyun hikâyesini"... Bu hikâye, kuşaklar boyu küçük ve büyük çocukları güldürmekten ve onların hayal dünyasına dalmalarını sağlamaktan geri kalmayacaktır...

